

Arweiniad ar Arolygiadau Estyn yn ystod Pandemig Ffliw

Rhagoriaeth i bawb – Excellence for all

Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Cyflwyniad

Mae'r llywodraeth yn ein cynghori ni y dylai busnes, lle bynnag y bo modd, fynd ymlaen fel arfer yn ystod pandemig fflw. Bydd Estyn yn parhau i weithio yn ystod pandemig fflw oni bai bod prinder staff neu ffactorau lleol eraill, fel methiant yn y rhwydweithiau cludiant neu seilwaith hanfodol, yn gwneud parhau i weithio yn amhosibl. Mae gan Estyn gynlluniau parhad busnes yn eu lle a fyddai'n cael eu rhoi ar waith pan fydd difrifoldeb pandemig yn cynyddu.

Mae'r arweiniad hwn yn bodoli mewn cyd-destun lle na fydd cyfrifoldebau arolygu ac adrodd statudol eang Estyn yn cael eu gohirio ac yng nghyd-destun y gofyniad bod darparwyr yn parhau i weithredu yn unol â'r cyfrifoldeb statudol hwnnw.

Bydd angen adolygu ymateb Estyn i'r pandemig fflw presennol a'i newid lle bo angen wrth i'r pandemig ddatblygu ac wrth i wybodaeth arall ddod i law neu lle deëllir yr effeithiau yn well.

Egwyddorion

Bydd Estyn yn cael ei arwain gan yr egwyddorion canlynol er mwyn cydnabod y pwysau tebygol ar ddarparwyr ac arno'i hun wrth reoli ei adnoddau adeg pandemig:

- lleihau'r niwed y gallai pandemig ei achosi i'r eithaf;
- gweithio gyda'n gilydd;
- bod yn gymesur; a
- hyblygrwydd.

Gwaith arolygu a gweithgareddau ychwanegol

Wrth gyflawni ei waith, bydd Estyn yn ceisio cynnal ei batrymau a'i fethodoleg arolygu presennol. Bydd Estyn yn rheoli'r gwaith mewn modd cyfrifol, o fewn amgylchiadau newidiol. Petai'r pandemig fflw presennol yn gwaethygu, gwneir penderfyniad am briodoldeb ymweld â darparwr ar sail pob achos unigol.

Byddwn yn disgwyl i ddarparwyr barhau i weithredu yn unol â chyfrifoldebau statudol a fframwaith arolygu Estyn. Disgwylwn hefyd y bydd unrhyw gyngor atodol ar reoliadau a ddaw oddi wrth LICC neu gyngor gan y Prif Swyddog Meddygol neu gyrrff iechyd cyhoeddus eraill hefyd yn cael eu hystyried.

Os penderfynir peidio ag ymweld â darparwr, caiff hyn ei gyfleu yn ffurfiol i'r darparwr gyda gofyniad bod dysgwyr a rhieni (lle bo hynny'n briodol) yn cael eu hysbysu.

Byddwn yn cymhwyso'r un ymagwedd tuag at ein gweithgareddau ychwanegol, gan gynnwys ymchwilio i gŵynion, ymweliadau monitro ac adolygu ac ymweliadau cofrestru yn achos ysgolion annibynnol.

Cwestiynau ac Atebion am y pandemig fflw

Ysgolion / colegau / cwmnïau gyrfaoedd / darparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned a Dysgu yn y Gwaith

C1. Mae nifer o ddisgyblion/dysgwyr/staff yn absennol oherwydd y pandemig fflw. A fydd yr arolygiad yn mynd yn ei flaen?

A. Byddai hyn yn cael ei ystyried ar sail achos wrth achos a byddai'r canlyniad yn dibynnu ar niferoedd gwirioneddol y rhai sy'n absennol. Pan fo niferoedd sylweddol o ddysgwyr neu aelodau o staff yn absennol, bydd Estyn yn ystyried un o'r canlynol.

Gall Estyn:

- ohirio'r arolygiad a'i aildrefnu trwy ymgynghori â'r ysgol/darparwr/contractwr;
- mynd ymlaen ond ystyried yr absenoldebau a rhoi barnau yng nghyd-destun y sefyllfa bresennol; neu
- leihau nifer y diwrnodau arolygu.

C2. Sut bydd arolygwyr yn llunio barn ar bresenoldeb pan fo'r pandemig fflw wedi effeithio ar ddarparwr?

A. Wrth arolygu presenoldeb, pan fo'r absenoldeb yn cael ei achosi'n bennaf gan y pandemig fflw, ystyrir patrymau presenoldeb blaenorol. Yn ychwanegol, bydd yr adroddiad yn esbonio cyd-destun yr arolygiad yn glir.

Awdurdodau Lleol

C3. Mae nifer o'n hysgolion ar fin cael eu harolygu, ac mae absenoldebau staff a disgyblion yn effeithio arnynt i gyd. A fydd yr arolygiadau yn mynd yn eu blaenau?

A. Gweler C1 uchod.

Contractwyr Arolygu Ysgolion

C4. Beth fydd yn digwydd os yw'r ysgol y disgwylir i ni ei harolygu wedi cau oherwydd y pandemig fflw?

A. Bydd Estyn yn rhoi gwybod i gontractwyr bod yr ysgol wedi cau ac yn gofyn iddynt gysylltu â'r ysgol/AALI cyn gynted ag y bo modd i drefnu dyddiadau eraill ar gyfer yr arolygiad.

C5. Beth os bydd aelodau o'r tîm yr wyf yn dymuno'i ddefnyddio ar arolygiad yn anhwylyus ac na ellir eu defnyddio?

A. Fel contractwr, mae gennych gyfrifoldeb cytundebol i gynnal yr arolygiad, a byddem yn disgwyl i chi ddod o hyd i bobl eraill addas yn eu lle ar gyfer y tîm arolygu a rhoi gwybod i Estyn am y tîm arolygu diwygiedig. Fodd bynnag, os nad yw hyn yn bosibl, yna byddem yn disgwyl i chi roi gwybod i Estyn ar unwaith a chysylltu â'r ysgol/AALI i gytuno ar ddyddiadau eraill ar gyfer yr arolygiad.

Arolygwyr

C6. Mae gennyf gontract fel Arolygydd Ychwanegol. Beth sy'n digwydd os yw'r arolygiad yr wyf ar fin cymryd rhan ynddo yn cael ei ganslo?

A. Yn unol ag adran 23 eich contract, mae gan Estyn yr hawl i derfynu'r contract o dan amgylchiadau penodol.

Mae Adran 23.5 yn datgan 'Os na fydd angen y gwasanaethau adeg yr arolygiad oherwydd amgylchiadau sydd y tu hwnt i reolaeth Estyn, yna terfynir y Contract ac ni fydd Estyn yn atebol am wneud unrhyw daliad i'r Contractwr.'

C7. Rydw i'n Arolygydd y Cyfnod Sylfaen. Beth sy'n digwydd os byddaf i'n sâl ar ddiwrnod yr arolygiad neu fod y lleoliad ar gau oherwydd y pandemig fflw?

A. Mae gennych gyfrifoldeb cytundebol i gynnal yr arolygiad. Byddem yn disgwyl i chi drafod gyda'r lleoliad a chytuno ar ddyddiadau diwygiedig addas ar gyfer yr arolygiad cyn gynted ag y bo modd. Dylech roi gwybod i Estyn am y dyddiadau arolygu newydd.

C8. Rydw i'n gweithio mewn darparwr sydd â nifer o ddysgwyr yn absennol oherwydd y pandemig fflw. A fydda i'n gallu mynd ymlaen fel yr asesydd cymheiriaid ar arolygiad?

A. Dylech fynychu'r arolygiad oni bai nad ydych yn ddigon da i wneud hynny. Dylech wneud yn siŵr eich bod yn gyfarwydd â symptomau'r pandemig fflw ac os byddwch yn datblygu symptomau, arhoswch gartref a rhowch wybod i Estyn (02920 446446) ac, os yw'n briodol, rhowch wybod i'r Contractwr/Arolygydd Cofrestredig nad ydych ar gael.

Mwy o wybodaeth

Mae mwy o wybodaeth, gan gynnwys cyngor ar iechyd, i'w gael o wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru yn www.cymru.gov.uk, o wefan Galw Iechyd Cymru www.nhsdirect.wales.nhs.uk, o wefan Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru yn www.nphs.wales.nhs.uk ac o wefan yr Asiantaeth Diogelu Iechyd yn www.hpa.org.uk.

Gallwch hefyd ffonio'r Llinell Wybodaeth am Fflw Moch ar 0800 1 513 513 i gael gwybodaeth wedi'i recordio, neu ffonio Galw Iechyd Cymru ar 0845 46 47 i gael cyngor iechyd.

Hydref 2009